

Opgave 3

Liever geen lira?

uit een krant (mei 2013):

Turkije is een belangrijke handelspartner van de eurozone. De Turkse export heeft de afgelopen jaren dan ook veel hinder ondervonden van de economische krimp in de landen van de eurozone, met als gevolg dat de koers van de Turkse lira ten opzichte van de euro is gedaald.

- 2p 10 Leg uit dat economische krimp in de eurozone kan leiden tot een koersdaling van de Turkse lira ten opzichte van de euro.

Bilal besluit op 1 mei 2013, na meer dan veertig jaren werken in Nederland, terug te keren naar zijn vaderland Turkije. Van zijn spaargeld in Nederland wil hij een appartement van 200.000 Turkse lira kopen aan de westkust. De sleuteloverdracht van het appartement is op 1 september 2013. Op die datum vindt ook de betaling plaats. Toch besluit hij al op 1 mei 2013 euro's om te wisselen in de benodigde 200.000 Turkse lira.

Gebruik bron 1.

- 2p 11 Bereken in hele euro's hoeveel Bilal heeft verdiend of verloren doordat hij de benodigde lira's al op 1 mei 2013 heeft ingewisseld in plaats van op 1 september 2013.

uit een krant (2 september 2013):

De Turkse Centrale Bank (TCB) heeft gisteren op de valutamarkt een bedrag van 6 miljard Amerikaanse dollars omgewisseld in Turkse lira's. Deze maatregel werd genomen met het oog op de inflatie in Turkije, die door de koersdaling van de lira is opgelopen naar ruim 6%. De TCB hoopt met haar maatregel verdere koersdaling van de Turkse munteenheid tegen te gaan.

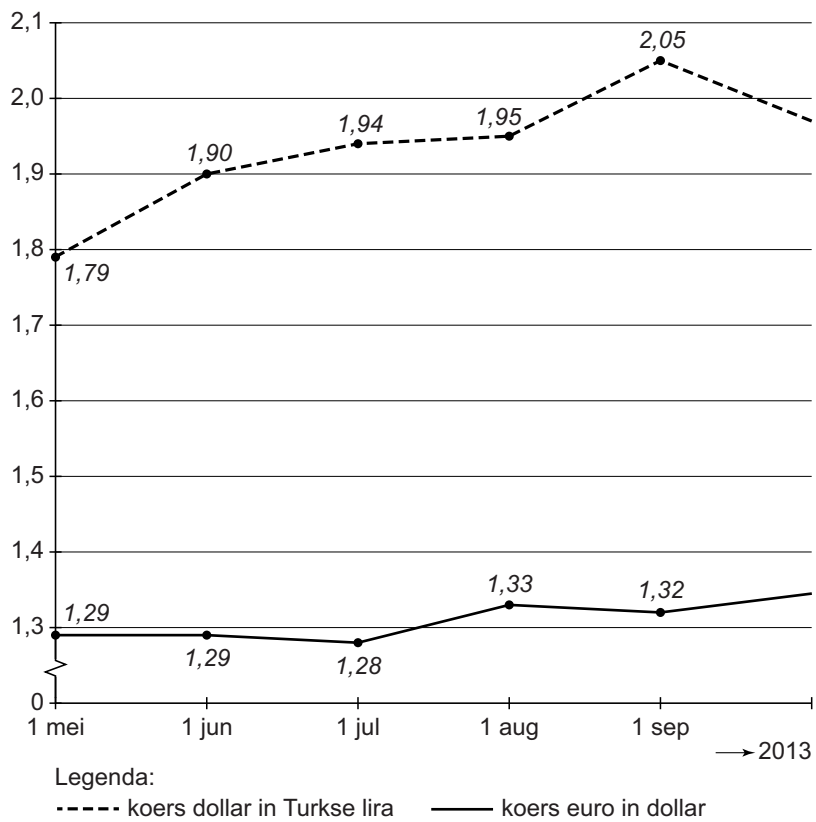
- 2p 12 Leg uit hoe een koersdaling van de lira kan leiden tot oplopende inflatie in Turkije.

Gebruik bron 2.

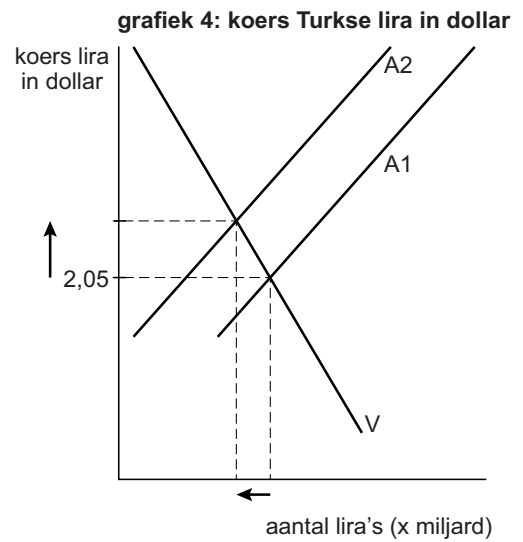
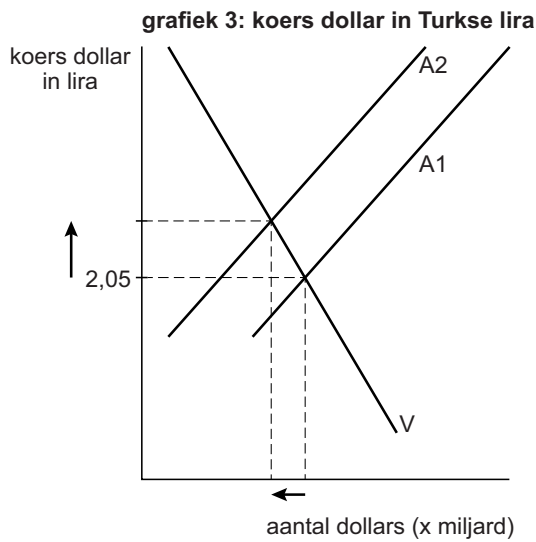
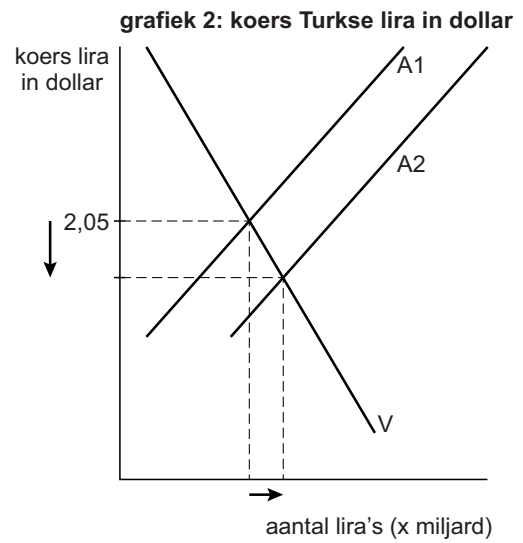
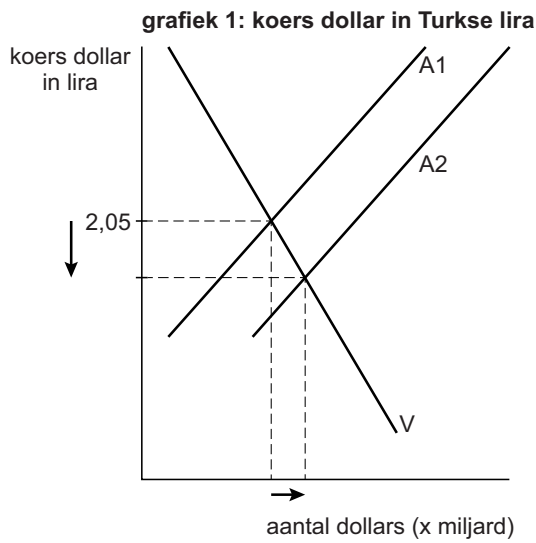
- 2p 13 Welke grafiek uit bron 2 geeft de ingreep van de TCB juist weer?

Opgave 3

bron 1 koers US dollar in Turkse lira en koers euro in US dollar
(1 mei – 1 september 2013)

bron 2 valuta-interventie Turkse Centrale Bank op 1 september 2013

V en A1 = vraag en aanbod vóór valuta-interventie
 V en A2 = vraag en aanbod na valuta-interventie